

Landboreformerne i 1788, saa gik de egentlig kun til Gaardmændene, men Husmændene fik ingen Ting. Men er der noget, hvorved Husmændene i den sidste Snæs Aar ere blevne hjulpne, er det Andelssystemet. Og et Led i denne Kæde er det Arbejde, Landboforeningerne have udført gennem Præmiering af ypperlig Dyrkning af Husmandslodder og Husmandsrejserne. Det var dem, der først begyndte at tage denne Opgave op, og det var egentlig uden Stathjælp man begyndte. Siden er Staten traadt til med sine Bevillinger og med saa høje Bevillinger, at der aarlig har ligget 10,000 Kr. hen, som ikke ere blevne forbrugte, fordi Kravene ikke vare større. Det er ikke rigtigt, som det ærede Medlem mener, at Landboforeningerne holde paa Pengene. De ville hellere end gerne benytte Pengene, men der skal dog ogsaa være en Grænse for, at de kunne komme til at benytte dem, saaledes at de virkelig falde indenfor de Rammer man nu en Gang har sat. Og saadan er det egentlig ogsaa med Bevillingen til Havebrugets Fremme. Her er det gaaet saa hurtigt frem, at medens der i 1890—91 bevilgedes 18,700 Kr., ere vi nu oppe paa 45,000 Kr. Der er lagt til saa at sigé næsten hvert Aar. I 1891—92 bevilgedes der 3,500 Kr. mere, 1892—93 1,000 Kr. mere, Aaret efter 300 Kr. mere, saa have vi den samme Bevilling i 2 Aar til, og saa forhøje vi den med 2,500 Kr.; i 1897—98 med 2,000 Kr., saa et Aar samme Bevilling; i 1899—1900 forhøje vi med 3,000 Kr., i 1900—1901 med 5,500 Kr., og nu sidste Aar med 6,500 Kr. I den Grad have vi forhøjet, at vi ere komne op fra 18,700 til 45,000 Kr., og naar nu Landbrugsministeren har oplyst, at netop dette Forhold er Genstand for Overvejelse i Landbrugsministeriet, og saa vidt mig bekendt, ogsaa i den Kommission, der er nedsat; er det noget tidligt at komme og stille disse Forslag frem, medmindre de skulle bruges paa anden Maade. De kunne bruges til Agitation, der kan være politiske Motiver til at stille dem, det kan jeg godt forstaa.

Med Hensyn til de andre Ændringsforslag, der ere stillede af Mindretallet, skal jeg blot udtale, at naar Flertallet ikke

har kunnet følge disse, f. Eks., at Bevillingen til Maskinprøver nedsættes fra 5,000 til 4,000 Kr., saa er det, fordi vi have haft denne Bevilling en Del Aar, første Gang i 1893—94. Tidligere havde man Prøver mellem de forskellige Landmandsforsamlinger, men det viste sig, at det ikke slog til; senere, 1893—94, fik man denne Bevilling paa 5,000 Kr., og siden have vi haft den hvert Aar. Jeg er ogsaa vis paa, at vi ikke uden Skade kunde undvære dem. Derimod kunde vi henstille til den ærede Minister, at vi, i Stedet for at benytte 1000 Kr. til Maskinkonsulenter til foreløbig Prøve med nye Redskaber og Maskiner, kunde give et lidt højere Beløb, maaske 1,500 Kr. maaske 2,000 Kr., men gaa med til Bevillingens Nedsættelse kan jeg paa ingen Maade tilraade. — Saa er der Forslaget om at stryge 1,750 Kr., der staa opført til Dyrslæger i forskellige Provinsbyer. Derpaa har Landbrugsministeren svaret, og jeg skal slutte mig til ham. Det ærede Medlem ved godt, at for et Par Aar siden blev der truffet en Overenskomst i Finansudvalget mellem den daværende Landbrugsminister og Udvalget, og det blev tilført Protokollen, at man vilde gaa bort fra disse Bevillinger, efterhaanden som disse Pladser paa en eller anden Maade bleve ledige. Denne Overenskomst har Finansudvalget ikke villet gaa fra. Med Hensyn til Forhøjelsen med 1,000 Kr. til Fiskernes Rejser, kan jeg henholde mig til, hvad den højtærede Landbrugsminister udtalte, at det er en ny Bevilling, som første Gang kom frem i Fjor, og da der ikke er kommet Ansøgning eller egentlig Antydning fra Fiskerforeningerne selv om Forhøjelse af denne Bevilling, er der næppe Grund til at vedtage den nu. Det kan være, der kan komme Andragende senere fra Vedkommende, der paaviser det ønskelige i Forhøjelsen, og saa kan den jo komme.

Jeg skal dernæst lige over for de Udtalelser, der ere komne fra det ærede Medlem for Randers Amts 4de Valgkreds (K. Kristiansen), som har stillet Forslag om en Forhøjelse af Bevillingen til Havebrugets Fremme, ligeledes henstille til ham at tage dette tilbage, da han har hørt den højtærede Landbrugsminister er klære